

Aan de Voorzitter van de Vaste Commissie voor
Europese Samenwerkingsorganisaties
Eerste Kamer der Staten-Generaal
Binnenhof 22
DEN HAAG

DIE
Bezuidenhoutseweg 67
2594 AC Den Haag

Datum 14 juni 2002
Kenmerk DIE-293/02
Blad 1/13
Bijlage(n) 5
Betreft Informatievoorziening aan de Eerste Kamer over
nieuwe Commissievoorstellen
C.c.

Auteur M.Th. Crucq
Telefoon 070 348 48 76
Fax 070 348 40 86
E-mail die-in@minbuza.nl

Overeenkomstig de bestaande afspraken heb ik de eer u hierbij vijf fiches aan te bieden die werden opgesteld door de Werkgroep Beoordeling Nieuwe Commissievoorstellen (BNC):

1. Voorstel voor een Richtlijn van de Raad inzake de *controle op hoog radioactieve ingekapselde bronnen* (richtlijn HASS – High Activity Sealed radioactive Sources).
2. Voorstel voor een Richtlijn van het Europees Parlement en de Raad betreffende de *arbeidsvoorwaarden van uitzendkrachten*
3. Groenboek betreffende *alternatieve wijzen van geschillenbeslechting* op het gebied van het burgerlijk en het handelsrecht
4. Groenboek over een *communautair terugkeerbeleid* ten aanzien van personen die illegaal in de Europese Unie verblijven.
5. Voorstel voor een Aanbeveling van de Raad betreffende de toepassing van de wetgeving inzake de *gezondheid en de veiligheid op het werk van zelfstandigen*

De Staatssecretaris van Buitenlandse Zaken

Fiche 1: Richtlijn controle hoog radioactieve ingekapselde bronnen

Titel:

Voorstel voor een Richtlijn van de Raad inzake de controle op hoog radioactieve ingekapselde bronnen (richtlijn HASS – *High Activity Sealed radioactive Sources*).

<i>Datum Raadsdocument :</i>	21 maart 2002
<i>nr. Raadsdocument:</i>	7396/02
<i>nr. Commissiedocument:</i>	COM(2002)130 def
<i>Eerstverantwoordelijke ministerie:</i>	VROM i.o.m. SZW, EZ

Behandelingstraject in Brussel: Het voorstel wordt in de Raadswerkgroep Atoomzaken voorbereid.

Consequenties voor EG-begroting in EURO (per jaar): Geen

Korte inhoud en doelstelling van het voorstel:

De Europese Richtlijn 96/29/EURATOM (BSS) regelt reeds een vergunningen- of meldingen-systeem voor ingekapselde bronnen. Ingekapselde bronnen kunnen echter een zeer grote activiteit aan radionucliden bevatten (hoog actieve ingekapselde radioactieve bronnen). Voorbeelden zijn bronnen die gebruikt worden voor zogenoemd niet-destructief onderzoek, zoals het doorlichten van leidingen onder druk, lasnaden van brugconstructies etc. Daarnaast worden grote bronnen gebruikt voor radiotherapie, maar ook voor voedseldoorstraling. In het buitenland –met name in de USSR– werden grote bronnen gebruikt als generatoren.

Uit studies blijkt dat de afgelopen vijftig jaar ruwweg 500.000 ingekapselde hoogactieve radioactieve bronnen zijn geleverd aan verschillende gebruikers binnen de EU. Daarvan zijn er nog 100.000 in gebruik. Geschat wordt dat voor 30.000 afgedankte hoogactieve radioactieve bronnen het risico bestaat dat zij aan controle ontsnappen. De locatie van deze bronnen is niet steeds bekend en zij zijn gewilde voorwerpen voor (illegale) schroothandel. Het ruimen van deze bronnen is kostbaar. Bovendien kunnen deze bronnen in handen van (onwetende) leken levensgevaarlijk zijn.

Doel van de richtlijn is het verhogen van de controle in de lidstaten op deze bronnen ter voorkóming van onbedoelde blootstelling aan ioniserende straling aan deze bronnen. Tweede doel is om, als er een zogenoemde wees-bron¹ wordt gevonden, de (financiële en eventueel gezondheids-)gevolgen voor de vinder en de overheid te beperken.

¹ Een bron waarvan de eigenaar onbekend is

Hiertoe worden wettelijke regels (o.a. een verplichte vergunning en de oprichting van een waarborgfonds) opgesteld en wordt de controle geharmoniseerd.

Rechtsbasis van het voorstel:

De richtlijn is een uitbreiding van de BSS. Deze richtlijn vindt zijn basis in Artikel 30 Euratomverdrag (besluitvorming met gekwalificeerde meerderheid).

Comitologie: N.v.t.

Subsidiariteit, proportionaliteit, deregulering:

Positief. Er is sprake van harmonisatie van regelgeving en controle in de Europese Unie; dit is vooral van belang wegens het grensoverschrijdende karakter van het probleem. Er is dus een duidelijk toegevoegde waarde.

Nederlandse belangen:

Nederland heeft in toenemende mate te maken met handelsstromen van hoogactieve ingekapselde bronnen en met wees-bronnen, die zich tussen schroot bevinden. Een communautaire regeling wordt als positief ervaren.

Consequenties voor nationale regelgeving/beleid c.q. decentrale overheden (betrokkenheid IPO/VNG)

De Kernenergiewet (artikel 29) biedt voldoende wettelijke basis om de richtlijn te implementeren.

De richtlijn heeft de volgende consequenties voor de regelgeving:

- (i) een nationaal registratiesysteem moet worden opgericht;
- (ii) een waarborgfonds moet worden opgericht;
- (iii) door de reeds bestaande vergunningplicht voor handelingen met dit soort bronnen in Nederland zijn verder op dat gebied niet veel consequenties: er zal een ambtelijke aanpassing van sommige vergunningen moeten komen omdat daarin bepaalde voorschriften uit het voorstel nog niet zijn opgenomen;
- (iv) in Nederland is een zogenoemd stralingsdossier op locatie al verplicht. Met deze regelgeving zal dat dossier voor deze bronnen geharmoniseerd worden. Voorstel is dat de Europese commissie de registratie formats elektronisch ter beschikking stelt (vooral wegens de harmonisatie);
- (v) voor im- en export van radioactieve stoffen is volgens de BSS reeds een melding of vergunning nodig. Het ligt voor de hand dat voor deze bronnen een vergunningplicht voor im- en export verplicht wordt hetgeen een wijziging van het Besluit vervoer radioactieve stoffen, splijtstoffen en ertsen zou inhouden;
Als de bronnen radioactief afval zijn, moet er voor im- en export ook aan reeds bestaande Europese regelgeving en daarmee aan Nederlandse regelgeving worden voldaan.

- (vi) nieuw (ten opzichte van eerdere EURATOM richtlijnen) is dat in het voorstel de lidstaten worden verplicht een vervolgingssysteem op te stellen bij niet naleving van de nieuwe regelgeving. Nagegaan moet nog worden of dat gevolgen heeft voor het Nederlandse strafrecht of dat dit reeds daarin opgenomen is.
- (vii) voorts wil de Commissie een evaluatie na drie of vijf jaar om te zien of aan het beoogde doel wordt voldaan, of de richtlijn moet worden uitgebreid tot meer (kleinere) bronnen, of juist worden beperkt (tot alleen veel grotere bronnen). De overheid moet daartoe gegevens aanleveren.
- b) *Contactambtenaar IPO/VNG*: N.v.t.
- c) *Contactambtenaar wetgevingsafdeling*:
mr B.J. Westerhof (SZW/WBJA) en mr H. Bierman (VROM/CDJZ)

Rol EP in de besluitvormingsprocedure:

Op basis van artikel 31 van het Euratomverdrag wordt het EP om advies gevraagd.

Fiche 2: Richtlijn arbeidsvoorwaarden uitzendkrachten

Titel:

Voorstel voor een Richtlijn van het Europees Parlement en de Raad betreffende de arbeidsvoorwaarden van uitzendkrachten

Datum Raadsdocument: 25 maart 2002
nr. Raadsdocument: 7430/02
nr. Commissiedocument: COM(2002)149 def
Eerstverantwoordelijke ministerie: SZW i.o.m. EZ, FIN

Behandelingstraject in Brussel:

Deze concept-richtlijn zal worden behandeld in de Raadswerkgroep voor Sociale Vraagstukken en geagendeerd worden voor de Sociale Raad.

Consequenties voor EG-begroting in EURO (per jaar): N.v.t.

Korte inhoud en doelstelling van het voorstel:

Het voorstel beoogt een gemeenschappelijk beschermend kader te scheppen voor uitzendkrachten door vaststelling van een basispakket minimumvoorschriften. Deze hebbe tot doel de kwaliteit van uitzendarbeid te verbeteren en een geschikt kader te creëren voor het gebruik van uitzendarbeid, om zo bij te dragen tot de goede werking van de arbeidsmarkt en de werkgelegenheid. Over het verbeteren van arbeidsvoorwaarden voor uitzendkrachten is enkele jaren geleden op Europees niveau tussen de sociale partners onderhandeld. Omdat toen geen overeenstemming kon

worden bereikt over de definitie van “vergelijkbare werknemer” werd geen akkoord bereikt.

In de richtlijn wordt onder meer voorgesteld uitzendkrachten voor wat betreft de essentiële arbeidsvoorwaarden niet minder gunstig te behandelen dan de vergelijkbare werknemers bij de inlenende onderneming die hetzelfde of gelijkwaardig werk verrichten. Verschillen in behandeling zijn alleen geoorloofd als deze objectief gerechtvaardigd zijn. Van het non-discriminatiebeginsel mag worden afgeweken als de uitzendkracht met het uitzendbureau een contract voor onbepaalde tijd heeft gesloten en tijdens leeglooperperiodes (de tussen uitzendingen liggende periodes) wordt doorbetaald, danwel bij CAO voor zover een passend beschermingsniveau gewaarborgd is. Ook kunnen lidstaten bepalen dat het non-discriminatiebeginsel niet geldt voor kortdurende uitzendarbeid van maximaal 6 weken. Eventuele beperkingen of verboden op het gebruik van uitzendkrachten dienen geregeld opnieuw te worden beoordeeld en te worden opgeheven als ze niet meer gerechtvaardigd zijn uit een oogpunt van algemeen belang, met name verband houdende met de bescherming van werknemers.

Rechtsbasis van het voorstel:

Artikel 137, lid 2 EG-Verdrag (gekwalficeerde meerderheidsbesluitvorming)

Comitologie: n.v.t.

Subsidiariteit, proportionaliteit, deregulering:

Subsidiariteit: Positief. Het voorstel beantwoordt aan de doelstellingen opgenomen in art. 136 EG-Verdrag, met name met betrekking tot arbeidsvoorwaarden, bevordering van de werkgelegenheid en de sociale dialoog. Het voorstel vormt overeenkomstig art. 137 een aanvulling op het optreden van de lidstaten. Communautair optreden op dit gebied is wenselijk omdat het voorstel een stabiel kader zal bieden voor de ontwikkeling van uitzendwerk en dus bijdraagt tot een betere benutting van het werkgelegenheidspotentieel en een verbeterde werking van de arbeidsmarkt. Door middel van het voorstel wordt op communautair niveau het terrein voorbereid voor de opheffing van de bestaande onrechtvaardige beperkingen van het inzetten van uitzendkrachten. Het voorstel dient ter aanvulling van de huidige communautaire non-discriminatiewetgeving.

Evenredigheid: Positief. Het voorstel stelt minimale communautaire bescherming vast en laat het bepalen van noodzakelijke specifieke nationale aanpassingen over aan de lidstaten en de sociale partners.

Nederlandse belangen:

Het wegnemen van eventuele concurrentiebelemmeringen als gevolg van goedkopere uitzendarbeid in aangrenzende lidstaten door minder stringente arbeidsvoorwaarden.

Het voorstel kan ook leiden tot toename van grensoverschrijdende arbeid door uitzendkrachten doordat de nationale wetgeving van de lidstaten voor uitzendkrachten dan meer op elkaar is afgestemd dan thans het geval is.

Consequenties voor nationale regelgeving/beleid c.q. decentrale overheden (betrokkenheid IPO/VNG)

Implementatie in nationale wetgeving door het opnemen van het voorgestelde non-discriminatiebeginsel voor uitzendkrachten en van de verplichting om uitzendkrachten te informeren over vacatures bij de inlener. Opnemen in de WOR van de verplichting van de inlenende werkgever om de werknemersvertegenwoordiging te informeren over het inzetten van uitzendkrachten in de onderneming.

Rol EP in de besluitvormingsprocedure: Co-decisie (art. 251 EGV)

Fiche 3: Groenboek alternatieve wijzen geschillenbeslechting

Titel:

Groenboek betreffende alternatieve wijzen van geschillenbeslechting op het gebied van het burgerlijk en het handelsrecht

<i>Datum Raadsdocument:</i>	25 april 2002
<i>nr. Raadsdocument:</i>	8336/02
<i>nr. Commissiedocument:</i>	COM(2002)196 def
<i>Eerstverantwoordelijke ministerie:</i>	JUST i.o.m. BZ, EZ

Behandelingstraject in Brussel:

De Commissie is voornemens naar aanleiding van de schriftelijke reacties op het groenboek begin 2003 een openbare hoorzitting over dit onderwerp te houden. Afhankelijk van de uitkomsten zal een aantal vraagstukken naar alle waarschijnlijkheid door het Comité voor Burgerlijk recht verder worden uitgewerkt. Het onderwerp zal vermoedelijk uiteindelijk voor de JBZ-Raad worden geagendeerd

Vóór 15 oktober 2002 dienen de antwoorden op de gestelde vragen aan de Europese Commissie te worden toegezonden. De Regering zal haar reactie op het groenboek tijdig aan de Kamer zenden.

Consequenties voor EG-begroting in EURO (per jaar): geen

Korte inhoud en doelstelling van het voorstel:

Achtergrond

De staatshoofden en regeringsleiders van de vijftien lidstaten hebben herhaaldelijk bevestigd welk belang zij hechten aan alternatieve wijzen van regeling van

grensoverschrijdende geschillen, met name tijdens de Europese Raad van Wenen in december 1998 en tijdens de Europese Raad van Tampere in oktober 1999. De ministers van Justitie van de vijftien lidstaten hebben in mei 2000 de Europese Commissie verzocht een groenboek op te stellen met betrekking tot alternatieve wijzen van geschillenbeslechting (ADR) op het gebied van burgerlijk en handelsrecht waarin de balans van de huidige situatie wordt opgemaakt en dat als doel heeft een aanzet te geven tot een breed overleg met alle belanghebbende kringen over een aantal vraagstukken van juridische aard met betrekking tot ADR op voornoemde gebieden, ter voorbereiding van concrete maatregelen.

Inhoud

Onder ADR in de zin van het groenboek worden die buitengerechtelijke procedures van geschillenbeslechting verstaan welke door een neutrale derde worden gevoerd, met uitzondering van arbitrage in eigenlijke zin. Naar aanleiding van de antwoorden op een tot de lidstaten gerichte vragenlijst van juni 2000 constateert de Europese Commissie dat er grote verschillen bestaan tussen de lidstaten voor wat betreft de gehanteerde vormen van geschillenbeslechting op specifieke terreinen en de wijze waarop c.q. de voorwaarden waaronder alternatieve vormen van geschillenbeslechting worden toegepast.

De in het groenboek neergelegde vraagstukken hebben betrekking op een aantal belangrijke aspecten van ADR met name in het kader van grensoverschrijdende conflicten (op het gebied van consumenten-, familie- en arbeidsrecht), zoals de problematiek rond contractuele clausules die in een beroep op ADR voorzien, de wenselijkheid van en de mogelijkheden voor een uniforme regeling voor schorsing van de verjaringstermijnen bij een beroep op ADR, de vraag of –en zo ja, in welke vorm– er minimale procedurele garanties moeten worden opgemaakt voor de ADR-mechanismen, de toepassing van het vertrouwelijkheidsvereiste voor hetgeen in de ADR-procedure is besproken, de rechtsgeldigheid van de instemming van partijen e.a. Op basis van de uitkomsten van dit brede overleg wil de Commissie de lijnen van haar beleid op dit terrein tijdens de komende jaren uitzetten en onder meer bezien in hoeverre het wenselijk is gemeenschappelijke beginselen voor de toepassing van ADR binnen de EU op te stellen, of dergelijke initiatieven op communautair of op nationaal niveau zouden moeten plaatsvinden, of deze zouden moeten leiden tot (aanpassing van) communautaire dan wel nationale regelgeving, of dat men zich op onderdelen zou kunnen of zelfs zou moeten ‘beperken’ tot het stimuleren van zelfregulering zoals bijvoorbeeld gedragscodes.

Rechtsbasis van het voorstel: N.v.t., het betreft een groenboek

Comitologie: N.v.t.

Subsidiariteit, proportionaliteit, deregulering

Kenmerk DIE-293/02
Blad 7/13

De Commissie stelt in het groenboek expliciete vragen naar de wenselijkheid van een communautair optreden op het gebied van ADR in burgerlijke en handelszaken en de problematiek die een dergelijk optreden zou kunnen rechtvaardigen. Veel zal dus afhangen van de beantwoording van deze vragen door de lidstaten. In dit stadium is niet in te schatten in hoeverre de bevindingen in het groenboek en de daarop te verwachten reacties zullen leiden tot voorstellen voor regelgeving op communautair niveau. Geconstateerd is dat er een veelheid aan initiatieven is ontplooid op het terrein van ADR in de lidstaten. Om de toepassing van buitengerechtelijke systemen in grensoverschrijdende conflicten te bevorderen wordt het van belang geacht dat voor deze systemen gemeenschappelijke beginselen gelden en uniforme waarborgen bestaan waaraan burgers het vertrouwen in dergelijke systemen kunnen ontleen. De Commissie geeft zelf aan dat wat haar betreft nog volledig openligt of convergentie van nationale systemen en praktijken op het gebied van ADR wordt bevorderd door middel van regulerend Gemeenschapsoptreden dan wel dat zij zich bijvoorbeeld richt op voortzetting van promotie van onderzoek en samenwerking tussen met name academici en rechtspractici wat zou kunnen leiden tot het uitwerken van richtsnoeren of gedragscodes. De Commissie geeft voorts aan dat de mogelijk naar aanleiding van dit groenboek voorgestelde (gemeenschaps-)maatregelen elk afzonderlijk in overeenstemming moeten zijn met de beginselen van subsidiariteit en evenredigheid. Kortom: nu de te nemen maatregelen die aan de hand van de reacties op de in het groenboek zullen worden voorgesteld onzeker zijn en daarmee tevens onbekend is of deze leiden tot voorstellen voor Gemeenschappelijk optreden, valt in dit stadium nog niets te zeggen over de subsidiariteit, proportionaliteit of deregulering.

Nederlandse belangen:

Nederland is van mening dat oplossing van geschillen niet altijd of niet uitsluitend langs juridische weg behoeft te geschieden. De juridiseringstendens in de samenleving leidt ertoe dat bepaalde problemen onnodig op het bord van de rechter terechtkomen. Betere oplossingen van sommige geschillen zijn mogelijk door een andere methode van geschillenbeslechting te bezien, waarbij partijen zelf de verantwoordelijkheid voor die oplossing blijven dragen en het conflict niet aan een derde –met name de rechter– ter beslechting voorleggen. Het is daarom van belang andere oplossingsmechanismen, onder andere *mediation*, te stimuleren. Daarnaast zijn buitengerechtelijke systemen vaak beter toegesneden op de aard en de waarde van het onderliggende geschil, zodat burgers veelal op een snellere, eenvoudigere en goedkopere manier hun recht kunnen halen. Juist in grensoverschrijdende conflicten zou het gebruik van dergelijke buitengerechtelijke (en daardoor aan minder formaliteiten gebonden, vormvrije) procedures ingewikkelde wetgevings- en jurisdictieproblemen moeten kunnen omzeilen.

Consequenties voor nationale regelgeving/beleid c.q. decentrale overheden (betrokkenheid IPO/VNG)

De mogelijke consequenties voor Nederlandse regelgeving zijn op dit moment nog niet bekend.

Rol EP in de besluitvormingsprocedure:

In dit stadium geen. Afhankelijk van de reacties op het groenboek en de daaropvolgende Commissievoorstellen kan de rol van het EP nader worden bepaald.

Fiche 4: Groenboek communautair terugkeerbeleid illegalen

Titel:

Groenboek over een communautair terugkeerbeleid ten aanzien van personen die illegaal in de Europese Unie verblijven.

<i>Datum Raadsdocument:</i>	15 april 2002
<i>nr. Raadsdocument:</i>	8000/02
<i>nr. Commissiedocument:</i>	COM(2002)175 def
<i>Eerstverantwoordelijke ministerie:</i>	JUST i.o.m. BZ, OCW, VWS, FIN, BZK

Behandelingstraject in Brussel:

Naar aanleiding van de reacties van alle betrokken partijen, die uiterlijk 31 juli 2002 dienen te zijn ontvangen, zal de Europese Commissie een hoorzitting over het communautair terugkeerbeleid in de zomer van 2002 voorbereiden. Nederland heeft evenwel gezien het demissionair kabinet de Europese Commissie verzocht uitstel te verlenen inzake het aanleveren van een reactie. Dit verzoek is gehonoreerd. Het groenboek zal worden gepresenteerd in de JBZ-raad van 13/14 juni.

Consequenties voor EG-begroting in EURO (per jaar):

Nog niet bekend; de financiële consequenties van de maatregelen die uit dit Groenboek voortvloeien dienen t.z.t. zorgvuldig te worden bekeken.

Korte inhoud en doelstelling van het voorstel:

De Europese raad van Laken van 14 en 15 december 2001 heeft in zijn conclusie nummer veertig onder meer de Raad verzocht een actieplan te ontwikkelen op basis van de mededeling van de Europese Commissie betreffende een gemeenschappelijk beleid inzake illegale immigratie van 15 november 2001.² De Raad heeft vervolgens op 28 februari 2002 een algemeen actieplan voorgelegd ter bestrijding van illegale immigratie en mensenhandel in de Europese Unie. Dit groenboek bouwt voort op de

² doc COM(2001)672; zie fiche in *kamerstukken II* 22112,224 dd. 11-03-02

punten van het voornoemde actieplan en gaat in op verschillende aspecten met betrekking tot de terugkeer van onderdanen van derde landen. Het groenboek richt zich zowel op de vrijwillige als de gedwongen terugkeer van personen die geen legale status (meer) hebben op grond waarvan zij op het grondgebied van een lidstaat kunnen verblijven. Het doel van het groenboek is het debat over de terugkeer van deze personen op gang te brengen. Hierbij zullen uiteenlopende vraagstukken in verband met terugkeer onderzocht worden. Daarna zullen voorstellen worden geformuleerd voor een gecoördineerd en doeltreffend beleid dat gebaseerd is op gemeenschappelijke beginselen en normen alsmede op respect voor de mensenrechten en de menselijke waardigheid.

Rechtsbasis van het voorstel:

N.v.t., het betreft een groenboek. Als de Europese Commissie in de toekomst voorstellen tot wet- en regelgeving op dit gebied zal ondernemen is de rechtsbasis hiervoor artikel 63, lid drie, onder b, van het EG-Verdrag.

Comitologie: N.v.t.

Subsidiariteit, proportionaliteit, deregulering:

Het groenboek maakt nog geen keuzes tussen concrete voorstellen voor nieuwe wetgeving of tot wijziging van wetgeving. Derhalve valt hierover nog niets te zeggen. Dat gemeenschappelijk optreden op dit gebied toegevoegde waarde heeft is op zich niet aan twijfel onderhevig.

Nederlandse belangen:

Nederland heeft belang bij de ontwikkeling van een Europees terugkeerbeleid. Zowel als sluitstuk bij de bestrijding van illegale immigratie als ook preventief in verband met de signaalwerking die daarvan uitgaat. In het kader van een effectieve bestrijding van de illegale immigratie is het voor Nederland van belang dat er, ook ten aanzien van de terugkeer van personen die zich illegaal op het grondgebied van de Europese Gemeenschap bevinden, wordt samengewerkt tussen de uitvoerende diensten en wet- en regelgeving wordt ontwikkeld.

Consequenties voor nationale regelgeving/beleid c.q. decentrale overheden (betrokkenheid IPO/VNG)

Nog niet bekend

Rol EP in de besluitvormingsprocedure:

N.v.t., het betreft een groenboek dat het EP ter informatie is toegegaan.

Fiche 5: Aanbeveling gezondheid en de veiligheid op het werk van zelfstandigen

Kenmerk DIE-293/02
Blad 10/13

Titel:

Voorstel voor een Aanbeveling van de Raad betreffende de toepassing van de wetgeving inzake de gezondheid en de veiligheid op het werk van zelfstandigen

Datum Raadsdocument: 8 april 2004
nr. Raadsdocument: 7680/02 SOC 171
nr. Commissiedocument: COM (2002)166 def
Eerstverantwoordelijke ministerie: SZW i.o.m. VWS, V&W, EZ

Behandelingstraject in Brussel: Raad WSB en raadswerkgroep sociale vraagstukken

Consequenties voor EG-begroting in EURO (per jaar): Geen

Korte inhoud en doelstelling van het voorstel:

De toename van het aantal zelfstandigen (zonder personeel: zzp'ers) maakt deel uit van een omvangrijke verandering in de werkgelegenheidsstructuur, waarbij veel ondernemingen taken afstoten aan kleine bedrijfjes en zelfstandigen. Dit leidt bijvoorbeeld tot nieuwe problemen in verband met onderlinge samenwerking tussen kleine bedrijven en het in stand houden van een veiligheidscultuur in kleine bedrijfjes. Ook het feit dat er substantiële verschillen zijn tussen de lidstaten leidt tot grote verschillen in beschermingsniveau van zelfstandigen binnen de Europese Unie. De invoering van (equivalente) maatregelen in de lidstaten kan bijdragen tot een vermindering van concurrentievervalsingen binnen en tussen lidstaten. Het is in deze context derhalve wenselijk om zelfstandigen een minimum aan bescherming te bieden. De Commissie wil in eerste instantie de beslissing aan de lidstaten laten om op basis van dit voorstel voor een aanbeveling aan de Raad op vrijwillige basis maatregelen te treffen.

De belangrijkste aanbevelingen aan de lidstaten betreffen:

- in overeenstemming met nationale wetgeving en/of nationale gebruiken zorg te dragen dat zelfstandigen onder het toepassingsgebied van de arbo-wetgeving vallen en/of er specifieke maatregelen voor hun worden getroffen en daarbij zo nodig de wetgeving aan de specifieke situatie van zelfstandigen aan te passen. Ook worden de lidstaten opgeroepen voldoende controle en toezicht te waarborgen;
- er zorg voor te dragen dat zelfstandigen toegang hebben tot (arbo)advies, informatie, en toereikende scholing;
- in overeenstemming met nationale wetgeving en/of gebruiken de benodigde maatregelen te nemen om passende gezondheidsmonitoring voor zelfstandigen te garanderen afhankelijk van de risico's voor de gezondheid en veiligheid op het werk.

Rechtsbasis van het voorstel: artikel 308 van het EG-Verdrag (unanimiteit)

Comitologie: N.v.t.

Subsidiariteit, proportionaliteit, deregulering:

Het voorstel betreft een aanbeveling van de Raad aan de lidstaten om op vrijwillige basis (wettelijke) maatregelen te nemen. Op basis van artikel 137 kunnen alleen richtlijnen worden vastgesteld op het gebied van gezondheid en veiligheid, maar deze richtlijnen kunnen geen betrekking hebben op zelfstandigen. Op basis van artikel 308 van het verdrag heeft de Raad wel mogelijkheden om passende voorzieningen te treffen ter verwezelijking van de doelstelling van de Gemeenschap. De subsidiariteit en proportionaliteit toets is positief.

Deregulering is bij dit voorstel voor een aanbeveling niet van toepassing.

Nederlandse belangen:

Op dit ogenblik is arbeidsbeschermende wetgeving maar in zeer beperkte mate van toepassing op zelfstandigen. Het betreft een zeer beperkt aantal voorschriften met betrekking tot bijzondere gevaren als bijvoorbeeld het asbestverbod. Dit laat een groot aantal zeer risicovolle werksituaties open die in het geheel niet door wetgeving wordt afgedekt.

Momenteel wordt overwogen een adviesaanvraag in te dienen bij de SER waarin advies wordt gevraagd over de wenselijkheid de reikwijdte van de Arbowet uit te breiden tot zelfstandigen (zonder personeel, alsook de natuurlijke persoon die werkgever is in de zin van de Arbowet) voorzover het (zeer) ernstige risico's betreft.

Als voorbeeld kunnen in dit verband worden genoemd:

- het verbod tot roken/eten bij werken met gevaarlijke stoffen in categorieën als 'ontploffbaar' en 'vergiftig';
- het vermijden van gevaar van verstikking;
- eenduidige feiten die verband houden met onder andere instort- en valgevaren;
- het werken met elektriciteit en carcinogene stoffen en
- het gebruiken van hijs- en hefwerktuigen (etc.)

Een uitbreiding van de werkingssfeer tot de minder ernstige risico's en administratieve verplichtingen zou een onevenredige belasting betekenen voor zelfstandigen zonder personeel.

Het is uitdrukkelijk niet het voornemen om zelfstandigen te verplichten tot bijvoorbeeld aansluiting bij een arbodienst of het uitvoeren (en laten toetsen door een arbodienst) van een risico inventarisatie en een plan van aanpak. Dit zou voor deze categorie relatief hoge kosten met zich meebrengen.

Consequenties voor nationale regelgeving/beleid c.q. decentrale overheden (betrokkenheid IPO/VNG): N.v.t.

Rol EP in de besluitvormingsprocedure: N.v.t.. Het betreft een aanbeveling.